

- Vizsgák után
- Mi lesz velünk lányok?
- Antibűvölet
- Fesztivál előtt
- Olimpikonok az orvosklubban

SZEGEDI

Egyetem

VII. évf. 3. szám

A SZEGEDI FELSOOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK LAPJA

1970. március 9.

Nemzetközi matematikai központ — A kőolajkutatás bázisa

A tudományos kutatás eredményei a József-Attila Tudományegyetemen. Beszélgetés Dr. Csákány Béla rektorhelyetttel

Az MSZMP Központi Bizottságának tudománypolitikai irányelvekben közölt állásfoglalása mindenütt arra készítette a tudományos munka vezetőit, hogy a kutatás fejlesztéséről elgondolkozzanak, ugyanakkor a további feladatok meghatározása érdekében szükségessé vált az eddigi eredmények számbavétele is. Mivel az egyetemi intézetekben zajló tudományos élet ritkán, s meglehetősen esetlegesen kap publicitást, olvasóinkat bizonyára meglepi milyen sokirányú, széleskörű kutató munka színhelye az egyetem. Itt az ideje, hogy ennek a tevékenységnek legalább jelentősebb, s a laikus számára is felfogható sikereivel megismerkedjünk.

Ezért fordultunk dr. Csákány Béla rektorhelyetteshez azzal a kéréssel, hogy tájékoztassa olvasóinkat, milyen számottevő eredményt értek el a szegedi tudományegyetemen a természet- és a társadalomtudományok vonatkozásában?

— Szeged elmondhatja magáról — kezdte tájékoztatóját dr. Csákány Béla, — hogy országunkban az egyetlen olyan vidéki kulturális és tudományos központ, amelyben a tudományok komplexitása leginkább megmutatkozik. Nincs még egy kutatási bázis a fővároson kívül, amelyben a társadalom-, természet-, az orvos- és az agrártudományok hasonló kapacitással képviselhetnék magukat.

Igy a József Attila Tudományegyetemen is megtalálható az összetettségnek megfelelően a természettudományi, a bölcsészettudományi és a jogtudományi kar. A komplexitás mutatkozik még a kutatott témák gazdagságában és abban is, hogy az egyes témakörökön belül milyen vezető szakemberekkel dicsekedhetünk. Vizsgáljuk meg a természettudományokban elért eredményeket.

Köztudomású, hogy matematikaseink nemzetközileg elismert szaktekintélyei tudományáguknak. Hírüket Riesz Frigyes és Haar Alfréd alapozták meg. Nálunk jelenik meg a legnépszerűbb magyarországi matematikai folyóirat is. Itt van a hazai felsőoktatás intézményei közül a legnagyobb teljesítőképességű elektronikus számológép. Ettől az évtől pedig az egész országban Szegeden képezik a legtöbb alkalmazott matematikai hallgatót. Az intézet kutatási témái többek között a funkcionálanalízis, amelynek kiemelkedő tudósa a kétszeres Kossuth-díjas Székelyfalvy Nagy Béla, valamint az ortogonális sorok elmélete, amellyel többek között Tandori Károly Kossuth-díjas akadémikus és Leindler László professzor foglalkozik.

Nyugodtan nevezhetjük a kibernetika egyik magyarországi úttörőjének Kalmár László Kossuth-díjas akadémikust, s 1967-ig Szegeden dolgozott a kétszeres Kossuth-díjas Rédei László, a modern algebrakutatás jelentős művelője is.

A fizikai kutatások a felszabadulás után emelkedtek magas színvonalra, s az elsősorban a nemrég elhunyt Budó Agoston akadémikus érdeme. Hat kémiai tanszék működik egyetemünkön. Tanulmányozzák a kémiai reakciók lefolyásának törvényeit — Márta Ferenc akadémikus vezetésével — de bekapcsolódtak a korrózió elleni küzdelembe is. A szerves kémiai kutatások a gyógyszerkémia szempontjából jelentősek elsősorban. Az izotópok tudományos felhasználásának bázisa a rádiókémiai tanszék.

Jelenleg hat biológiai tanszékünk van, amelyekhez a biológia legmoder-

nebb ágait művelő kutatócsoportok csatlakoznak: biokémiai, mikrobiológiai és genetikai. Tanszékké alakulásuk az egyetem új biológiai kutatásokra és oktatásra tervezett épületének fölépülésétől függ. Kutatási témáik szoros kapcsolatban vannak az élelmezési problémák megoldásával, így pl. kísérleteket folytatnak a növények növekedését serkentő anyagokkal.

Az embertani kutatások a honfoglaláskori temetők anyagának vizsgálatára irányulnak. A kutatás eredménye következtében ma már valószínűnek látszik, hogy a honfoglalás a korábbi nézetektől eltérően két lépcsőben ment végbe, s a IX. század végére feltételezett időpont csak a folyamat befejező aktausa.

A Duna-Tisza közének komplex földrajzi vizsgálatával értékes adatokat szolgáltatnak a földrajzi tanszékek az alföldi kőolajkutatáshoz. Másrészt a karszt-vizek kutatásával egyes területek víz-gondjainak megoldásában is szerepük van. A természetföldrajzi tanszékét Jakucs László vezeti, neve a Béke-barlang felfedezésével vált híressé. A gazdaságföldrajzi kutatások hazánk természetes gazdasági körzeteinek felméréséhez nyújtanak olyan segítséget, amelyet gazdasági irányító hatóságaink is eredményesen használnak fel.

— Ezzel elérkeztünk a társadalomtudományok vizsgálatához. Rektorhelyettes elvtárs véleménye szerint, e tudományok városunkban miért maradnak el a természettudomány sikerei mögött?

— Az a tény, hogy a társadalomtudományban elért eredmények országos és nemzetközi publicitás tekintetében jelenleg még a természettudományiak mögött maradnak, számos objektív és szubjektív körülményre vezethető vissza. Mindenekelőtt meg kell állapítanunk, hogy a természettudományok fejlesztése folytatódhatott a felszabadulás előtti eredményekre támaszkodva, míg a társadalmi tudományokban új alapokról kellett megindítani a kutatást. Nem hagyhatjuk továbbá figyelmen kívül azt a helyzetet, amellyel egy vidéken élő társadalomtudósoknak számolnia kell. Jóval kisebb a publikálási lehetősége, mint fővárosi kollégáinak, hiszen ritkábban találkozik egy-egy kutatási terület vezetőjével.

Ennek ellenére a társadalomtudományok terén is érdekes és értékes kutatásokról számolhatunk be. A történeti kutatómunkából említést érdemel a magyar munkásmozgalmak történetének feldolgozása, a Latin-Amerika történetével, ezen belül gazdasági fejlődésével kapcsolatos kutatások, amit Magyarországon Wittmann Tibor professzor indított el, hazánk ipartörténetének feldolgozása, ami Mérey Gyula professzor nevéhez fűződik, stb. Nemzetközileg elismert képviselője volt a régészetnek a fiatalon meghalt Gazdapusztai Gyula, akinek ásatásai a szomszédos országokban is nagy érdeklődést váltottak ki.

Az irodalmi kutatásokban figyelemreméltó az a tudományos munka, amelyet szegedi irodalomtörténészek a város irodalmi hagyatékának feldolgozásáért végeztek. Hajdú Péter akadémikus finnugor nyelvészeti kutatásaival vívott ki elismerést. A neveléstudományban azokat a kutatásokat látom a legfontosabbaknak, amelyek a tanulókat tudásszintjükön megbízható felmérést célozzák.

(Folytatás a 2. oldalon.)

Szavalóverseny

Az országos József Attila szavalóverseny szegedi döntőjét 48 induló közül Novák Zoltán elsőéves orvostanhallgató nyerte. Ő fogja képviselni Szegedet az áprilisi balatonszárszói országos döntőn.

Vendégeink

Orvosegyetemünkön tett látogatást február 28-án a Kubai Egészségügyi Minisztérium két docense, dr. Wilfredo Cordova és dr. Rafael Borrolo, valamint Jose Vila, vízügyi és városrendező mérnök. A vendégeket fogadta dr. Tóth Károly professzor, rektor. A kubai szakemberek ezután a Fog és Szájsebészeti Klinikán folyó tudományos munkát tanulmányozták.

A JATE KISZ-bizottságának vendége volt egy hétig a Greifswald-i Ernst Mörizs Arndt Tudományegyetem ifjúsági szervezetének kéttagú küldöttsége.

Külföldre utaztak

Március 1. és március 9. között a JATE KISZ-bizottságának képviselőiben Németh József és Fábán György látogatást tesz odesszai és lvovi testvéregyetemeinken, hogy megkössék a nyári építőtábori munkaszerződéseket. Egyben megújítják az említett szovjet egyetemek ifjúsági szervezeteivel kötött barátsági szerződéseinket.

Párizsba utazott február 25-én dr. Antalffy György egyetemi tanár tudományegyetemünk Állam- és Jogtudományi Karának dékánja. Antalffy professzor a francia fővárosban szerkesztőségi tagként részt vesz a Revue de Droit Contemporian című folyóirat szerkesztőségi ülésén.

A Szovjetunióba utazott február 28-án dr. Dani Tivadar a JATE külkapcsolatokkal foglalkozó főelőadója. Két hetes útján az odesszai és leningrádi testvéregyetemekkel tárgyalja meg kapcsolataink technikai bonyolításának részleteit. Látogatást tesz Moszkvában is a Felsőoktatási Minisztériumban.

Tanuló vezetők

Februárban tartották meg az Állam- és Jogtudományi Karon a tél vezetőképző tanfolyamot. A kari bizottság, az alapszervezeti vezetők, a kollégiumi diákbizottságok tagjai vettek ezen részt. Az első napon dr. Kerekes István a Társadalomtudományi Intézet munkatársa beszélt kubai tanulmányútról, élményeiről.

Ezt követően az Irinyi János Kollégium és a József Attila Diakotthon helyzetéről, a diákbizottságok tevékenységéről hangzott el beszámoló. Sajnos, egyik kollégium igazgatója sem jelent meg e két beszámolóra.

Tizennegyedikén a kari KISZ-szervezeti éléről, az agitációs propaganda munkáról hallhattak a résztvevők párttaggyűlési értékelést, valamint az évfolyamon végzett felmérés tapasztalatairól tárgyalhattak, vitákozhattak.

A program szerint a mozgalmi élet korábbi vezetőivel is találkoztak a mostaniak. A MADISZ, a DISZ, KISZ megalakulásának körülményeiről, akkori tapasztalatokról, problémákról beszélgettek barátságos légkörben.

P. T.

I. F.

Kollégiumi képviselői gyűlés

Meghívót kaptunk — részt vettünk a Móra Ferenc Kollégium képviselői gyűlésén. Alapos titkári beszámoló összegezte az elmúlt félévben végzett munkát. Néhány adat távirati stílusban: összkollégiumi tanulmányi átlag 4,23, a legjobb szoba átlaga 4,7 (Jogászok), a legrosszabbé 3,71. A vizsgaidőszakot előbb befejező hallgatóknak a menzával történt megegyezés alapján 1276 adagot osztottak ki hideg ételben. Az UNESCO csoport önálló Ciril és Metod emlékkiállítását rendezett januárban! A kollégium Artium et Politechnikum előadás-sorozata mellett komolyzenei esteket rendeztek. A kollégium lapjának 2 számát jelentették meg februárig. Néhány hallgató igen színvonalas patronálási, korrepetálási munkát végez középiskolás kollégiumokban. Kevesen vannak olyanok, akik állandó jelleggel hódolnak a sportnak. Az elsőévesek igen aktívan kapcsolódtak be a házon belüli közösségi munkába...

Második félévi terveikből: „Móra-napok” március végén, kollégiumi vezetőképző, a „Magunk” alkotóinak vezetői estje, évfordulós emlékkiállítások, konzultációs politikai előadások, zenei estek, Szovjetunióban tanult hallgatók élménybeszámolója, fakultatív nyelvoiktatás elindítása, emeletek közötti sportvetélkedők...

A megválasztott új diákbizottság (Szalai G. Rozália, titkár), Bernáth Erzsébet, Dóbrónte Zsuzsa, Gyimes Erzsébet, Horváth Judit, Regös Gabriella, Schellig Mária) vezetésével már hozzá is kezdtek a mórás lányok terveik megvalósításához. Eredményes, jó munkát kívánunk az egész közösségnek.

Megkezdett párbeszéd

A fiatalság közéleti érdeklődése felkeltette a szegedi Városi Tanács vezetőinek figyelmét a fiatalok problémáit iránt. A tanács vezetői tudják, hogy az ifjúság közéleti tevékenysége rendkívül fontos Szeged városának fejlődése szempontjából. Erről — az ifjúság és a közélet, az ifjúság és a város kapcsolatáról beszélgetett 1970. február 25-én Papp Gyula a megyei jogú városi tanács vb. elnökhelyettese és Szeged fiatalágának képviselője. Bevezetésképp Papp elvtárs tájékoztatta a fiatalokat, a város fejlődésének körvonalairól, a tanács problémáiról. Szólt arról is, hogy az ifjúság, mely eddig főként az üzem, vagy az intézmény falai között kapcsolódott be a vezetésbe, az eddigieknél nagyobb mértékben kell bevonni a város vezetésébe, tanácsok munkájába. A közel három óras beszélgetésen a város minden rétegét képviselő fiatalok ószintén feltárták az általuk észlelt hiányosságokat és ugyanakkor ötleteket, javaslatokat is szolgáltatottak ezek megvalósítására. Különös súllyal került szóba a lakáskérdés, ezen belül is a KISZ lakásépítő akció egyre növekvő belépési összege. Egyetemeinket képviselő Dr. Bártfai György és Németh József elvtársak KISZ Bizottságaink régi törekvését mondták el a beszélgetésen. Közéletben kell hozni egyetemeink ifjúságát a városhoz, szakmai, tudományos diákköri munkásságukat — ha ez lehetséges — olyan témákból kell összeállítani, hogy azt a város mindennapi életében — a gyakorlatban is hasznosítani lehessen.

Olimpikonok az orvosklubban: Gyarmati Andrea és Hesz Mihály

